

NUSRET HELIĆ, GRADONAČELNIK GRADA GRAČANICA

U DRUŠTVU SMO NAJRAZVIJENIJIH BOSANSKOHERCEGOVAČKIH GRADOVA

Tekst: Rašid Hakić
Fotografije: Grad Gračanica

“Čaršija od posla”, sinonim je, kojim je Gračanica već poodavno prepoznatljiva u makro okruženju. To potvrđuje respekta vrijedan poduzetnički duh brojnih menadžera uspješnih privrednih subjekata, koji svakodnevno stvaraju nove vrijednosti.

Šta su osnovna obilježja privrednog ambijenta Gračanice i drugih aspekata društvenog života, približio je prvi čovjek ovog grada Nusret Helić, koji već duži niz izbornih cikusa dobija bezrezervnu podršku građana.

Nusret Helić, dugogodišnje povjerenje građana

BH BUSINESS MAGAZINE:

Gospodine Helić, kako biste, u najkraćim crtama, predstavili privredni ambijent gradskog područja Gračanice krajem osamdesetih godina prošlog stoljeća?

NUSRET HELIĆ:

Intenzivni privredni razvoj na ovom području je počeo tek u drugoj polovini 20. vijeka, da bi najintenzivniji bio u periodu dvije decenije prije agresije na BiH.

Ekonomski razvoj oduvijek je bio povezan sa razvojem proizvodnog zanatstva, iz kojeg su se kasnije razvijala mala i srednja preduzeća.

Lokalna vlast je podsticala i ohrabivala privatnu inicijativu dodjelom lokacija pod povoljnim uslovima i izbjegavanjem nepotrebnog administriranja raznim poreskim olakšicama.

Nakon usvajanja analize o mogućnostima razvoja male privrede na najvišim skupštinskim i političkim tijelima, poslije 1980. godine, privatno

Zgrada gradske uprave

poduzetništvo na području naše općine steklo je puno pravo građanstva.

Mada je postojala intencija razvoja privatnog sektora, industrija je ipak bila nosilac razvoja ove općine.

Najznačajnija firma bila je tvornica dizalica "Fering". Tradicionalno je na ovom području razvijana i radno intenzivna industrija, utemeljena na tekstilnoj industriji i konfekciji, te industriji kože i obuće.

Prije agresije, vodeće firme u ovoj oblasti bile su tvornica obuće "Fortuna" i tvornica odjeće "Olimp". Razvijani su također, trgovina, usluge prevoza i turističke usluge sa uspješnom trgovačkom firmom "Bosna", prevoznikom firmom "Transport" u teretnom i "Avis" u putničkom saobraćaju, zatim ugostiteljsko preduzeće "Park" u oblasti ugostiteljstva i turizma.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Kako se odvijala dinamika ekspanzije privrednih aktivnosti u poslijeratnom periodu, te koliki je stepen i kakva uloga privatnog preduzetništva u razvoju gradskog područja?

EPITET NAJRAZVIJENIJE SREDINE

NUSRET HELIĆ:

Kraj osamdesetih godina Gračanica je dočekala sa epitetom jedne od privredno najrazvijenijih općina/gradova u bivšoj Jugoslaviji.

Egzistiralo je preko 1.500 privrednih subjekata, sa više od 12.000 zaposlenih.

Čak i u to vrijeme, vrijeme komunizma, privatno poduzetništvo je

u Gračanici dobilo legitimitet i praktično postalo preteča današnjeg biznisa.

Razvijene su bile metalna industrija, prerada plastike, drvna industrija, tekstilna i kožna industrija, peradarstvo, zanatstvo i trgovina.

Poslovanje pravnih lica odvijalo se u vrlo složenim ekonomskim i političkim uslovima.

Međutim, pravni subjekti ostvaruju konstantan rast prosječne godišnje stope ukupnog prihoda od 18,3 posto i zaposlenosti od 4,48 posto do 2004. godine.

Proces privatizacije malih i srednjih preduzeća na području općine Gračanica uglavnom je uspješno okončan još u toku 2002.godine.

Od ukupno 26 preduzeća koja su bila obavezna da se privatizuju, proces privatizacije je okončan u 22 preduzeća

Gračanica

u 100 postotnom iznosu, a dva preduzeća i to «Vodovod i kanalizacija» i JP«Komus», privatizirani su sa 49 posto.

Prema obrađenim podacima za 2022. godinu, u 453 firmi bilo je ukupno 8.110 zaposlenih, što je za 2,08 posto manje u odnosu na 2021. godinu, a za 0,68 posto manje u odnosu na 2020. godinu. Ukupan prihod je u porastu.

U 2022. godini ukupan prihod je ostvaren u iznosu od jedne milijarde i 126,68 miliona KM što je za 16,19 posto više u odnosu na 2021. godinu, a za 42,39 posto više u odnosu na 2020. godinu.

Prema visini ukupnog prihoda 57,17 posto ili 259 kompanija su ostvarile ukupan prihod do 500.000 KM, 32,23 posto ili 146 kompanija ostvarilo je prihod do 5.000.000 KM, a 10,59 posto ili 48 kompanije, ostvarile su preko 5.000.000 KM prihoda.

U GRAČANICI ŽIVE SRETNI I ZADOVOLJNI LJUDI

BH BUSINESS MAGAZINE:

Koji privredni subjekti su nosioci općedruštvenog razvoja grada?

NUSRET HELIĆ:

Kao što je već rečeno, s obzirom da je Gračanica uspješno provela privatizaciju i izgradila imidž poduzetne sredine, za kratko vrijeme je postala prepoznatljiva po biznisu i uspješnim firmama.

Stasale su brojne kompanije od kojih i Trgovir, Motorex, Širbegović inženjering,

Sahat kula

Zeka-komerc, Edo-slad, Plastoflex, Berry Superfos, Nasko, Suman, Plamingo, Plastex, Variplast, Euro prost, Index, Klaus Lehman, Roding i mnoge druge.

Danas Gračanica spada u red najrazvijenijih privrednih sredina u Bosni i Hercegovini.

Osnovane su desetine novih kompanija, sa najsavremenijom opremom i radnim mašinama, na kojima im svjetska privreda može pozavidjeti. Dovoljno je pomenuti Index, Kovan MI, Eurogalant, Isowood, Plastex, Fragmat, Radial, Motorex, Europrost, Ingrad, Jadrinu, Elatec...

Nikli su novi tržišni centri, hoteli, pogoni za proizvodnju namještaja i stolarije, zanatske i uslužne radnje.

Dvadeset najuspješnijih firmi u 2022. godini ostvarilo je ukupan prihod od 638,47 miliona KM, što predstavlja 56,67 posto ukupnog prihoda privrede.

Ukupan prihod ovih firmi je povećan za 20,65 posto u odnosu na 2021.

godinu, a za 49,44 posto u odnosu na 2020. godinu.

Dvadeset najuspješnijih firmi u 2022. godini ostvarile su dobit od 75,08 milion KM što predstavlja 64,18 posto ukupne dobiti privrede. Pokrivenost uvoza izvozom od 118,45 posto je iznad pokrivenosti uvoza izvozom FBiH, koji iznosi 59,36 posto i TK, koji iznosi 89,60 posto.

I prema prosjeku izvoza po stanovniku od 8.337 KM, Gračanica je iznad prosjeka u TK za 31,72 posto i to sa 6.326 KM, a za 48,53 posto iznad prosjeka FBiH, sa 5.613 KM.

Na području grada Gračanica imamo oko 8.110 zaposlenih u privredi, dok je ukupan broj zaposlenih na području grada 11.065, što znači da smo dostigli broj zaposlenih na području grada u poređenju sa onim iz 1991 godine.

Broj kompanija u 2022. godini iznosio je 453.

Radi se uglavnom o malim i srednjim

Zavidan privredni razvoj

SINTEZOM BROJNIH VRIJEDNOSTI DO JEDINSTVENOSTI

BH BUSINESS MAGAZINE:

Šta predstavlja osnovne komparativne prednosti grada Gračanica u odnosu na druge lokalne zajednice?

NUSRET HELIĆ:

Kad govorimo o prednostima Gračanice, uvijek je na prvom mjestu tradicija, imidž poduzetništva, otvorenost Gračanice prema drugima, partnerstvo javnog i privatnog sektora, povoljna društveno-politička klima, savremena i efikasna administracija, kvalitetna infrastruktura, edukovan kadar, dobar geografski položaj, usvojena prostorno - planska dokumentacija, uspostavljena razvojna infrastruktura malog i srednjeg poduzetništva i drugo.

Gračanica je jedan od prvih gradova u Bosni i Hercegovini u kojoj je aktivizam građana na zavidnom nivou, pa i kad je riječ o poduzetništvu, u okviru kojeg djeluje Udruženje poslodavaca i samostalnih privrednika.

Zajedničkim angažmanom u Gračanici je otvoren Tehnološki centar u sklopu Mješovite srednje škole sa savremenom opremom i mašinama koji će nadalje davati obrazovan i sposoban kadar za rad u privredi.

Tehnološki centar nastao je opremanjem starih radionica sa zastarjelom opremom.

Opremljen je krajem prošle godine, a sada su nabavljene i dvije nove CNC mašine i druga oprema potrebna za praktičan rad učenika.

Uskoro se očekuje i nabavka robota.

Ove godine dodatno ćemo osnažiti gračanički sajam poduzetništva Grapos expo, naročito zbog prisustva brojnih domaćih kompanija, ali i zbog najavljenih domaćih i stranih posjeta Gračanici.

preduzećima, ali i velikim kompanijama fokusiranim na izvoz.

Sve navedene firme, kao i neke druge koje nisam spomenuo, nosioci su razvoja, ne samo Gračanice, već i cijele države.

Većina njih su izvozno orijentisane, što im daje poseban značaj, a Gračanica je, po osnovu izvoza po stanovniku iznad prosjeka Tuzlanskog kantona i Federacije BiH.

Sve navedene informacije, dokaz su, kako kaže i naša vizija Strategije razvoja 2023.-2027. godina, da je Grad Gračanica zajednica sa visoko razvijenim poduzetništvom, zelenim rastom i socijalno pravednim društvenim okruženjem, u kojem žive sretni i zadovoljni ljudi.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Koje aktivnosti se čine u cilju privlačenja investitora i koje privredne grane imaju najveće potencijale za investiranje?

NUSRET HELIĆ:

Grad Gračanica nastoji ostvariti saradnju sa brojnim domaćim i međunarodnim partnerima, na osnovu kojih radimo na umrežavanju naših i stranih privrednika.

Na ovaj način saradnja se dodatno proširuje, što omogućava direktne investicije na području našeg grada. Bratimljenjem Gračanice sa drugim gradovima, te održavanjem sajma poduzetništva Grapos expo, uspjeli smo

povezati privrednike iz Turske, Italije, Francuske, Njemačke i mnogih drugih zemalja.

U periodu od 2011. do 2022. godine broj investicija u Gračanici iznosio je 118 ili novih 210.025 metara kvadratnih novog poslovnog prostora.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Koje su težišne aktivnosti gradskih organa i službi u cilju stvaranja što povoljnijeg privrednog ambijenta?

NUSRET HELIĆ:

Gradska administracija je otvorena, odgovorna, efikasna i u funkciji je razvoja, a zahtjevi i projekti iz oblasti poduzetništva su prioritet rješavanja.

Trudimo se uvijek biti dostupni privrednicima.

Svake godine radimo na unaprjeđenju poduzetničkih zona apliciranjem projekata i na više nivoe, obezbjeđivanjem kvalitetne infrastrukture, omogućivanju manje rente, a dodatno smo smanjili i takse i naknade iz oblasti poduzetništva.

Gradske službe treba da su uvijek u službi građana, što potvrđuje i broj izdatih dozvola.

Smatram da gradska uprava ne smije biti prepreka u razvoju i napretku privrede, već isključivo konstantna podrška. Privrednici su prioritet i nastojimo

Gračanica

sačuvati ovu tradiciju i praksu.

RAZVOJNI BUDŽET

BH BUSINESS MAGAZINE:

Koliki je budžet Grada i u kojoj je mjeri razvojni?

NUSRET HELIĆ:

Budžet Grada Gračanica je razvojni obzirom da se 38,91 posto ukupnog budžeta odnosi na kapitalne investicije.

Budžet Grada Gračanica za 2023. godinu, usvojen u decembru 2022. godine, je iznosio 23.859.062,00 KM.

Rebalansom od 30.8.2023. godine budžet iznosi 27.498.641,00 KM. Kapitalni izdaci su planirani u iznosu od 11.364.459 KM ili 41 posto budžeta, što je dokaz da je on itekako razvojni.

PARNETSTVO SA PRIVREDNICIMA BILO I OSTALO PRIORITET

BH BUSINESS MAGAZINE:

Koje aktivnosti predstavnici Grada realizuju po pitanju saradnje sa privrednicima?

Grapos expo, sajam međunarodnog karaktera

NUSRET HELIĆ:

Grad ima izuzetno dobru saradnju sa privrednicima, koji djeluju kroz Udruženje poslodavaca i samostalnih privrednika u Gračanici, što potvrđuje i zajedničku organizaciju sajma Grapos expo, za koji očekujemo veliki odziv domaćih privrednika.

Sve pristigle zahtjeve iz ove oblasti rješavamo prioritarno i na taj način pravimo povoljan poslovni ambijent.

Smatram da je partnerstvo kao cilj postignut, što daje respekta vrijedne rezultate.

Potvrda našeg partnerstva su neki zajednički projekti, odnosno neki oblik javno-privatnog partnerstva, kao što su izgradnja sportske sale, infrastrukture u poslovnoj zoni, opremanje zdravstvenih ustanova, tehnološki centar i drugo.

VIŠEMILIONSKE INVESTICIJE

BH BUSINESS MAGAZINE:

Koliko je sredstava planirano za realizaciju kapitalnih investicija i za koje projekte tokom 2023. godine?

NUSRET HELIĆ:

Od planiranih 11.364.459,00 KM planiranih za kapitalne izdatke, više od 66 posto ili 7.570.241,00 KM sredstava se odnosi na dio za rekonstrukciju i investiciono održavanje, koja će se utrošiti za realizaciju više od 120 projekata.

Od toga izdvajamo projekte preko 100.000,00 KM vrijednosti kao što su :

1. Izgradnja PPPV Stjepan Polje-grad.radovi,- 532.448,00 KM
2. Regulacija korita rijeke Sokoluše, - 220.000,00 KM
3. Vodosnabdijevanje u MZ Lendići, - 120.000,00 KM
4. Vodosnabdijevanje u MZ Lukavica, - 450.000,00 KM
5. Vodosnabdijevanje u MZ Škahovica, ukupno, -320.000,00 KM
6. Sanacija saobraćajnice u radnoj zoni iu MZ Gračanica, -170.000,00 KM
7. Vodosnabdijevanje u Malešićima 110.000,00 KM
8. Rekonstrukcija ulice Alije Izetbegovića u centru grada-100.000,00 KM
9. Asfaltiranje dionice puta Malešići-Lukavica u MZ Malešići - 250.000,00 KM
10. Infrastruktura u MZ Gračanica – 800.000,00 KM
11. Nastavak asfaltiranja puta Donja Orahovica-Rašljeva, - 150.000,00 KM, te
12. Sanacija klizišta – 170.000,00 KM.

Znatan dio sredstava investiramo u vodosnabdijevanje, izgradnju cjevovoda u mjesnim zajednicama, te prečistača za vodu.

Na području grada Gračanica instalirana su postrojenja za prečišćavanja pitke vode u MZ Soko, a ove godine će se ista postrojenja graditi u MZ Stjepan Polje.

Sajam,
još jedna prepoznatljivost Gračanice

GRAPOS EXPO STRATEŠKI JE PRIORITET PRIVREDNOG RAZVOJA GRAČANICE

BH BUSINESS MAGAZINE:

Gospodine Helić, šta za Grad Gračanica, znači sajam Grapos expo?

NUSRET HELIĆ:

Riječ je o sajmu kojeg organizujemo od 2010. godine i koji, uz svoj međunarodni karakter, ima za cilj da promovise važne privredne grane za lokalni i regionalni razvoj i ojača poduzetnički imidž ovog područja.

Sajamsku manifestaciju potpunom čine tematske konferencije koje tretiraju aktualne teme važne za razvoj poslovanja, te brojni drugi kulturno-umjetnički i zabavni sadržaji, kako na sajmištu tako i u gradu.

Grapos expo je jedan od strateških prioriteta privrednog razvitka grada Gračanica.

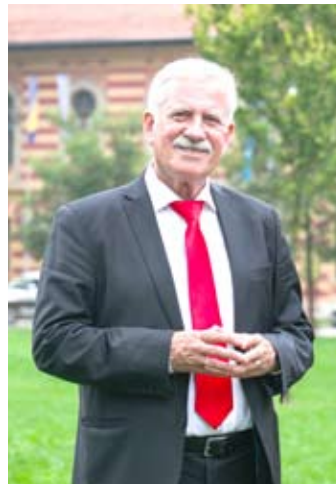
Kroz organizaciju sajamske priredbe i široko partnerstvo želimo pozitivno utjecati na privredni razvitak i stvaranje pozitivne poduzetničke klime, na povećanje konkurentnosti privrednog sektora, na bolje međusobno povezivanje privrednih subjekata, na intenziviranje promocije privrede, na privlačenje ulaganja, kao i na stvaranje jasne spoznaje o vlastitim, tradicionalnim i suvremenim snagama i privrednim vrijednostima.

Zahvaljujući jakoj poduzetničkoj aktivnosti, iskustvu organizatora, partnerskom odnosu među nosiocima projekta sajma, dobroj pripremi, ali i sposobnosti da se prevaziđu poteškoće izazvane složenim uslovima, mogu

reći da gračanički sajam izrasta u respektabilnu manifestaciju ove vrste.

Sve navedeno potvrđuje sinonim

„Čaršija od posla“, kojim se Grad Gračanica ponosi i svakodnevno opravdava.

NUSRET HELIĆ rođen je 11. Aprila 1952. godine u Gračanici.

Po zanimanju je pravnik.

Radni staž započeo je u Gradu Gračanica, tačnije, tadašnjoj Općini, prvo kao pripravnik, a poslije kao sekretar Društveno-političkog vijeća.

U dva mandata bio je na čelu Općinske službe za urbanizam, građenje, stambeno-komunalne i imovinsko-pravne poslove, a jedan mandat na čelu organa nadležnog za poslove uprave. Za sebe voli reći da je sportista.

U ranijem periodu bio je aktivista omladinskih organizacija, profesionalni predsjednik Općinske konferencije saveza omladine Gračanica od 1978. do 1980. godine, član Predsjedništva Saveza omladine BiH i Ferijalnog saveza BiH.

Za uspješan rad i vođenje Općine dobio je niz priznanja, od kojih su posebno značajna Zlatna značka Općine 2003. godine, specijalna priznanja dobijena za izbor najmenadžera BiH i Jugoistočne Evrope za poticaj biznisu i stvaranje poslovnog ambijenta za 2003., 2004., 2005., i 2006. godinu, plaketu Evropskog pokreta BiH – Evropski načelnik 2007. godine i plaketu međunarodnog sajma općina, gradova i regija „Globallocal“ Tuzla 2007. za najuspješnijeg načelnika, imenovanje počasnim predsjednikom Evropskog pokreta u BiH 2007., Zlatna plaketa „Lider lokalne samouprave desetljeća“ od Internacionalne lige humanista 2012., što je prvo priznanje ove vrste dodijeljeno jednom općinskom načelniku, Specijalno priznanje u akciji izbora menadžera godine „Najnačelnik 2008.“, Plaketa Evropskog pokreta „Najbolji načelnik – menadžer BiH decenije 2004-2014.“, priznanje za Partnera u procesa EU integracija za 2015. godinu, zlatna plaketa za zasluge u poboljšanju statusa romskog naroda od Internacionalne romske unije i drugo.

Ove godine, u povodu obilježavanja Dana grada Gračanice, dodijeljen mu je i orden koji nosi ime „Gradu Gračanica i Gradonačelniku Nusretu Heliću“, za izuzetan doprinos u ukupnom društveno-ekonomskom razvoju Gračanice, kantona i šire, kao i za ostvarivanje međunarodne saradnje.